

ВСТУП

Програма конкурсних фахових вступних випробувань (екзамен в усній формі) призначена для кандидатів на навчання у Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України для здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 053 «Психологія».

Програма охоплює матеріал в межах навчальних програм дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, що вивчаються в ході підготовки фахівців за спеціальністю 053 «Психологія» освітнього ступеня «бакалавр» у вищих навчальних закладах цивільного захисту.

Фахове вступне випробування проводиться з метою перевірки та оцінки теоретичної підготовки вступника, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін, їх відповідності вимогам стандарту якості освіти, положенням про ступеневу освіту, навчальним планам і програмам підготовки фахівців.

Для проведення фахового вступного випробування створюється комісія на чолі з Головою, до складу якої включаються викладачі, які викладають профільні навчальні дисципліни.

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту, під час якого вступник повинен продемонструвати відповідний рівень знань з фахових дисциплін. Для проведення випробування комісією розробляються екзаменаційні білети, які підписуються Головою фахової комісії. Кожен екзаменаційний білет містить три питання. Усі білети рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань, спрямовані не на просте відтворення теоретичного матеріалу тієї чи іншої проблеми, а вимагають активізації творчої розумової діяльності вступника. Час на підготовку відповіді першого абітурієнта складає 30 хвилин.

Для складання випробування вступник може використовувати лише ручку та чистий аркуш паперу для підготовки до відповіді. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного зв'язку, будь-які носії інформації протягом іспиту абітурієнтам використовувати суворо забороняється. У разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамотійного виконання абітурієнтами завдань фахового іспиту, які проявляються, наприклад, у вигляді розмов, підказування, інших видів спілкування, члени комісії мають право вивести абітурієнта з іспиту з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінка з фахового вступного випробування виставляється комісією за 100 бальною шкалою, відповідно до таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Критерії оцінювання знань кандидата на навчання з фахового вступного випробування

Оцінка	Критерії
181 – 200 балів (відмінно)	Вступник при відповіді на питання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу, який виноситься на контроль, уміння вільно самостійно аналізувати, узагальнювати і виконувати завдання, передбачені даною програмою, повністю, логічно і послідовно розкрив суть поставлених питань, не допускаючи помилок.
150 – 180 балів (добре)	Вступник при відповіді на питання виявив повне знання матеріалу, який виноситься на контроль, успішно виконав завдання. Вміє правильно використовувати теоретичні положення для виконання поставленої задачі, але допускає несуттєві помилки, що не впливають на загальну правильність відповіді. При додатковому уточнюючому опитуванні допускає окремі помилки.
100 – 151 бал (задовільно)	Вступник при відповіді на питання виявив знання основного матеріалу в об'ємі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, здатність упоратись з виконанням завдань, передбачених даною програмою. Разом із тим, не знає окремих положень, допускає неточності у відповіді, недостатньо чітко їх формулювання. Має певні труднощі при відповіді на додаткові уточнюючі питання.
менше 100 балів (незадовільно)	Вступник при відповіді на питання виявив серйозні недоліки в знанні основного матеріалу, передбаченого даною програмою, допускає суттєві помилки і неточності. Не вміє логічно і послідовно сформулювати відповіді на поставлені завдання. Має суттєві труднощі при відповіді на додаткові уточнюючі питання.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

2.1. Перелік питань з дисципліни «Історія психології»:

1. Місце історії психології в системі психологічних дисциплін та її зв'язок з іншими галузями науки.
2. Принципи побудови історії психології. Особливості розвитку вітчизняної історії психології.
3. Міфологічні уявлення про душу народів світу. Психологія Стародавнього Сходу.
4. Загальна характеристика античної психології, її роль та місце у розвитку світової психологічної думки.
5. Загальна характеристика розвитку психологічної думки періоду Середньовіччя.
6. Схоластика як основа філософсько-психологічної думки середньовікової Європи.
7. Арабомовна психологічна думка: збереження і розвиток античної традиції.
8. Історичні, соціокультурні передумови виникнення нових поглядів на людину у період Відродження та їх особливості.
9. Загальна характеристика культурних тенденцій періоду Нового часу.
10. Особливості світосприйняття та специфіка культури епохи Просвітництва.

2.2. Перелік питань з дисципліни «Загальна психологія»:

1. Предмет психології та її завдання.
2. Поняття про психіку і свідомість.
3. Поняття про особистість та її структуру.
4. Зміст психологічної структури діяльності.
5. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
6. Поняття про емоції та почуття.
7. Воля як психічний процес. Основні якості волі.
8. Темперамент та його властивості.
9. Структура та різновиди здібностей.
10. Структура характеру та його риси.

2.3. Перелік питань з дисципліни «Соціальна психологія»:

1. Становлення і розвиток вітчизняної соціальної психології.
2. Проблема спілкування в соціальній психології. Структура, види і функції спілкування.
3. Психологічні способи впливу в процесі спілкування.
4. Механізми міжособистісного сприйняття.

5. Поняття та структура соціально-психологічного конфлікту.
6. Проблема групи в соціальній психології. Класифікації груп.
7. Поняття про групову динаміку, її процеси та механізми.
8. Лідерство і керівництво в малих групах.
9. Натовп як форма масової поведінки людей.
10. Залежність міжособистісного впливу від психологічних характеристик об'єкта та суб'єкта соціальної перцепції.

2.4. *Перелік питань з дисципліни «Психологія праці»:*

1. Методологічні та теоретичні засади психології праці.
2. Методи психології праці.
2. Характеристика ергатичної системи «людина–праця–професійне середовище».
3. Статеві-вікова мінливість суб'єкта праці.
5. Поняття професіографії та її складові.
6. Психологічна класифікація професій.
7. Психологічні проблеми мотивації професійної діяльності.
8. Психологічні основи психологічного відбору, підбору, розміщення і атестації працівників.
9. Психологічні проблеми трудової адаптації працівників.
10. Психологічні проблеми підвищення професійної працездатності працівників.

2.5. *Перелік питань з дисципліни «Інженерна психологія»:*

1. Принципи та методи інженерної психології.
2. Основні характеристики та види діяльності оператора.
3. Психологічні особливості приймання рішення оператором.
4. Керуючі дії оператора. Характеристики керуючих дій.
5. Фактори впливу на операторську діяльність.
6. Функціональні стани оператора у професійній діяльності.
7. Особливості організації робочого місця оператора.
8. Розподіл функцій у системі «людина-машина».
9. Підходи до проектування систем «людина-машина».
10. Інженерно-психологічна і економічна оцінка систем «людина-машина».

2.6. *Перелік питань з дисципліни «Екстремальна та кризова психологія»:*

1. Проблема екстремальності в сучасній психологічній науці.
2. Психологічна класифікація екстремальних ситуацій.
3. Екстремальні фактори психогенного ризику.
4. Суб'єктивна значущість стресогенності екстремальних ситуацій.

5. Психологічні особливості поведінки людей в умовах екстремальної ситуації.
6. Загальна підготовленість особистості до дій в екстремальних умовах.
7. Правила першої психологічної допомоги постраждалим в умовах екстремальної ситуації.
8. Специфіка психологічної допомоги при ступорі.
9. Особливості надання психологічної допомоги при агресії.
10. Особливості надання психологічної допомоги при істеричі.

2.7. *Перелік питань з дисципліни «Основи психологічної практики»:*

1. Психологічна практика як професійна діяльність психолога.
2. Фахова майстерність психолога-практика.
3. Етичні засади діяльності практичного психолога.
4. Роль та місце психолога у психологічній практиці.
5. Пастки у психологічній практиці під час роботи з клієнтом.
6. Засоби впливу психолога-практика на клієнта.
7. Психологічна практика у сфері ДСНС України.
8. Тестування у психологічній практиці.
9. Основні напрями діяльності практичного психолога.
10. Сутність та зміст професійної підготовки практичного психолога.

2.8. *Перелік питань з дисципліни «Вікова психологія»:*

1. Предмет, завдання та проблематика вікової психології.
2. Поняття та сутність психічного розвитку.
3. Умови, джерела та рушійні сили психічного розвитку.
4. Періодизація психічного розвитку людини.
5. Проблема співвідношення навчання і розвитку.
6. Зміст та специфіка дослідження вікових особливостей психіки людини.
7. Вік як психологічна категорія.
8. Природне і соціальне у психічному розвитку.
9. Поняття про кризи та стабільні періоди розвитку.
10. Поняття провідної діяльності та її значення у психічному розвитку особистості.

2.9. *Перелік питань з дисципліни «Політична психологія»:*

1. Предмет, завдання та методи досліджень політичної психології.
2. Становлення та основні етапи розвитку політичної психології.
3. Психологічний зміст політичної влади і владних відносин.
4. Політична еліта: проблеми політичної елітаризації суспільства.
5. Поняття про лідерство та сучасні концепції політичного лідерства.
6. Роль соціально-психологічних служб у формуванні позитивного іміджу лідера.

7. Психологічні основи культури політичного діалогу, консенсусу та злагоди.
8. Психологічні особливості політичного впливу.
9. Психотехнології виборчих кампаній.
10. Політичне спілкування та його психологічні особливості.

2.10. Перелік питань з дисципліни «Педагогічна психологія»:

1. Педагогічна психологія в системі психологічних знань про людину.
2. Основні завдання та галузі педагогічної психології.
3. Психологічні особливості педагогічної діяльності.
4. Навчання як різновид людської діяльності. Класифікація видів навчання.
5. Психологічний аналіз проблемного навчання.
6. Фактори та умови успішного навчання.
7. Психологічні основи педагогічної оцінки.
8. Виховання – як одна із центральних категорій педагогічної психології.
9. Психологічні особливості морального виховання особистості.
10. Особливості сімейного виховання.

2.11. Перелік питань з дисципліни «Основи психотерапії»:

1. Становлення і розвиток вітчизняної психотерапії.
2. Цілі, методи та функції психотерапії.
3. Основні форми психотерапії та психокорекції.
4. Основні напрямки психотерапії: екзистенційно-гуманістичний та когнітивно-поведінковий напрямки.
5. Засоби психологічного впливу в психотерапії.
6. Механізми психокорекційного впливу в психотерапії.
7. Теоретична обумовленість відмінних та спільних рис психотерапії та психокорекції.
8. Особливості альтернативної психотерапії.
9. Особливості кризової психотерапії.
10. Раціонально-емотивна психотерапія А. Елліса (основні поняття, техніки).

2.12. Перелік питань з дисципліни «Патопсихологія»:

1. Розвиток патопсихології як науки. Сучасний стан розвитку патопсихології.
2. Методи дослідження патологічних реєстр-синдромів.
3. Характеристики патопсихологічних реєстр-синдромів при ендогенно-органічних захворюваннях (епілепсії, первинних атрофічних процесах у головному мозку).
4. Патопсихологічна семіотика шизофренії.
5. Патопсихологічні розлади особистості при наркоманії, алкоголізмі.

6. Патопсихологічна семіотика маніакально-депресивного психозу.
7. Патопсихологічні порушення при ранньому розвитку психічних захворювань.
8. Патопсихологічні порушення при нехімічних видах залежностей.
9. Патопсихологічні порушення у жертв насильства.
10. Патопсихологічні порушення при невротичних станах.

2.13. Перелік питань з дисципліни «Юридична психологія»:

1. Актуальні проблеми юридичної психології та її основні напрями.
2. Психологічна характеристика особистості правопорушника.
3. Психологічні чинники, що визначають суспільну небезпеку групової злочинної діяльності.
4. Соціально-психологічні закономірності формування і розвитку злочинних груп, основні способи їх утворення.
5. Психологічна характеристика слідчої діяльності.
6. Психологічні особливості особистості слідчого.
7. Психологічні основи судово-психологічної експертизи.
8. Психологічна характеристика особистості засуджених.
9. Психологічні відмінності мікросередовища засуджених.
10. Психологічні методи корекції та ресоціалізації особистості засуджених.

2.14. Перелік питань з дисципліни «Експериментальна психологія»:

1. Становлення і розвиток експериментального методу в психології.
2. Незалежна та залежна змінні в експерименті.
3. Обробка та узагальнення експериментальних даних.
4. Особливості планування експерименту.
5. Перевірка нуль-гіпотези.
6. Статистична значимість результатів експерименту.
7. Факторний аналіз особистості.
8. Способи відбору учасників дослідження з популяції та утворення з них експериментальних груп.
9. Експериментальні дослідження невербальних проявів психіки.
10. Функційні і кореляційні залежності.

2.15. Перелік питань з дисципліни «Психодіагностика»:

1. Поняття про психодіагностику та її предмет.
2. Загальна характеристика основних методів психодіагностики.
3. Надійність та валідність тестів.
4. Поняття про здібності. Тести здібностей.
5. Загальна характеристика тестів інтелекту.
6. Діагностика пізнавальних здібностей як складових інтелекту.
7. Загальна характеристика особистісних опитувальників.

8. Особистісні опитувальники в діагностиці міжособистісних відносин.
9. Поняття проєктивних методик. Переваги та недоліки.
10. Загальна характеристика методик шкалування та самооцінки.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

3.1. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Історія психології»:

1. Ждан А.Н. История психологии: от античности к современности / А.Н. Ждан. – М. : Педагогическое общество, 1999. – 512 с.
2. Корольчук М.С. Історія психології: навч. посібник / М.С Корольчук, П.П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2010. – 248 с.
3. Морозов А. А. История психологии: учебное пособие для вузов / А.А.. Морозов. – М. : Академический Проект, 2003. – 288 с.
4. Роменець В. А. Історія психології ХХ століття / В.А. Роменець, І.П. Маноха. – К. : Либідь, 1998. – 894 с.
5. Ярошевский М.Г. История и теория психологии / М.Г. Ярошевский, А.В. Петровский. – Ростов-на-Дону: Издательство «Феникс», 1996. – 416 с.

3.2. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Загальна психологія»:

1. Гальперин П.Я. Лекции по психологии : [учеб. пособ. для студентов вузов] / П.Я. Гальперин. – М. : Книжный дом «Университет», Высшая школа, 2002. – 400 с.
2. Загальна психологія / підруч.; за заг. ред. академіка С.Д. Максименка. – [3-тє вид., переробл. і доп.]. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 688 с.
3. М'ясоїд П.А. Загальна психологія / П.А. М'ясоїд. – [3-тє вид., випр.]. – К. : Вища школа, 2004. – 210 с.
4. Партико Т.Б. Загальна психологія / Т.Б. Партико. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – 213 с.
5. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2005. – 713 с.

3.3. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Соціальна психологія»:

1. Ануфриева Н.М. Социальная психология: курс лекций / Н.М. Ануфриева. – К., 2000. – 241 с.
2. Корнев М.Н. Соціальна психологія: підручник / М.Н. Корнев, А.Б. Коваленко. – К., 1995. – 304 с.
3. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – СПб., 2002. – 338 с.

4. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник / В.В. Москаленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.

5. Социальная психология: учеб. пособие для вузов; под ред. А.М. Столяренко. – М., 2001. – 407 с.

3.4. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Психологія праці»:

1. Бодров В.А. Психология профессиональной деятельности. Теретические и прикладные проблемы / В.А. Бодров. – М. : Ин-т психологии РАН, 2006. – 623 с.

2. Зараковский Г.М. Психофизиологический анализ трудовой деятельности / Г.М. Зараковский. – М. : Просвещение, 1966. – 112 с.

3. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.

4. Ложкін Г.В. Психологія праці : навч. посіб / Г.В. Ложкін, Н.В. Волянчук, О.О. Солтик ; за заг. ред. Г.В. Ложкіна. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 191 с.

5. Платонов К.К. Вопросы психологии труда / К.К. Платонов. – М. : Медгиз, 1970. – 264 с.

3.5. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Інженерна психологія»:

1. Душков Б.А. Основы инженерной психологии : учебник / Б.А. Душков, Ф.В. Корольов, Б.А. Смирнов. – М. : Академический проект; Екатеринбург : «Деловая книга», 2002. – 576 с.

2. Котик М.А. Курс инженерной психологии / М.А. Котик. – Таллинн : Валгус, 1978. – 364 с.

3. Ложкин Г.В. Практическая психология в системах «человек–техника» / Г.В. Ложкин, Н.И. Повякель. – Киев, 2003. – 203 с.

4. Стрелков Ю.К. Инженерная и профессиональная психология : [учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед.] / Ю.К. Стрелков. – М. : Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2001. – 360 с.

5. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія : [підруч.] / Ю.Л. Трофімов. – К. : Либідь, 2002. – 264 с.

3.6. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Екстремальна та кризова психологія»:

1. Грибенюк Г.С. Психологічна підготовка / Грибенюк Г.С. – Черкаси : Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля МНС України, 2005. – 232 с.

2. Екстремальна психологія : [підручник] / [Євсюков О.П., Куфлієвський А.С., Лебедєв Д.В. та ін.] ; за ред. О.В. Тімченка. – К. : ТОВ «Август трейд», 2007. – 502 с.

3. Корольчук М.С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – Київ : Ніка-Центр, 2006. – 580 с.

4. Кризова психологія : [навч. посіб.] / [Александров Ю.В., Гонтаренко Л.О., Євсюков О.П. та ін.] ; за ред. О.В. Тімченка. – Х. : НУЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2010. – 383 с.

5. Кришталь М.А. Психологічне забезпечення професійної діяльності працівників пожежно-рятувальних підрозділів МНС України : [навчальний посібник] / Кришталь М.А. – Черкаси : Академія пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, 2011. – 226 с.

3.7. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Основи психологічної практики»:

1. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика / А.Ф. Бондаренко. – К. : Укртехпресс, 1997. – 215 с.

2. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования / Р. Кочюнас; пер. с лит. – М. : Академический Проект, 2000. – 240 с.

3. Методы и техники практической психологии: учеб. пособ. / [М.Е. Валиуллина, И.М. Городецкая, М.Ж. Гусманов и др.] / под общ. ред. Л.М. Попова и С.В. Петрушина. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб. : Речь, 2007. – 224 с.

4. Основи практичної психології : підручник / [В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.]. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 2001. – 536 с.

5. Петрушин С.В. Мастерская психологического консультирования / С.В. Петрушин. – 2-е изд., испр. и доп. – СПб. : Речь, 2006. – 184 с.

3.8. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Вікова психологія»:

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология: учебное пособие для студентов вузов / Г.С. Абрамова. – 4-е изд. – М. : Академический проект, 2003. – 704 с.

2. Вікова психологія: навч. посіб / [О.П. Сергєєнкова, О.А.Столярчук, О.П. Коханова, О.В. Пасєка]. – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 346 с.

3. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) / В.П. Кутішенко. – К., 2005. – 109 с.

4. Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг. – СПб. : Питер, 2000. – 992 с.

5. Савчин М.В. Вікова психологія: начальний посібник / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – К. : Академвидав, 2005. – 360 с.

3.9. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Політична психологія»:

1. Варій М.Й. Політико-психологічні передвиборчі та виборчі технології: навч. метод. посіб / М.Й. Варій. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 400 с.
2. Головатий М.Ф. Політична психологія: підручник / М.Ф. Головатий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 400 с.
3. Кирилук Ф.М. Психология и политика: учеб. пособ. / Ф.М. Кирилук, В.Г. Кремень, Ю.В. Ирхин. – К. : Випол, 1993. – 138 с.
4. Пашенцев Е. Н. Паблик рилейшнз: от бизнеса до политики / Е. Н. Пашенцев. – М. : Финпресс, 2000. – 247 с.
5. Пірен М.І. Основи політичної психології: навчальний посібник / М.І. Пірен. – К. : Міленіум, 2003. – 418 с.

3.10. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Педагогічна психологія»:

1. Бочелюк В.Й. Педагогічна психологія: навчальний посібник / В.Й. Бочелюк, В.В. Зарицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 248 с.
2. Власова О.І. Педагогічна психологія: навч. посіб. / О.І. Власова. – К. : Либідь, 2005. – 400 с.
3. Зимняя И.А. Педагогическая психология / И.А. Зимняя. – М. : Логос, 2004. – 384 с.
4. Реан А.А. Социальная педагогическая психология / А.А. Реан, Я.Л. Коломинский. – СПб. : Питер, 2000. – 396 с.
5. Хон Р.Л. Педагогическая психология: принципы обучения / Р.Л. Хон. – М. : Академический проект, 2005. – 735 с.

3.11. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Основи психотерапії»:

1. Айви А.Е. Психологическое консультирование и психотерапия / А.Е. Айви, М.Б. Айви, Л. Саймэн-Даунинг. – М., 1999. – 487 с.
2. Александров А.А. Современная психотерапия / А.А. Александров. – СПб. : Академический проект, 1997. – 335 с.
3. Блазер А. Проблемно-ориентированная психотерапия. Интегративный подход / А. Блазер, Э. Хайм, Х. Рингер, М. Томмен; пер. с нем. Л.С. Каганова. – М. : Независимая фирма «Класс», 1998. – 272 с.
4. Кочюнас Р. Психологическое консультирование. Групповая психотерапия: учеб.пособ. / Р. Кочюнас. – 7-е изд. – М. : Академический проект, 2010. – 463 с.
5. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные

групи: теорія і практика / К. Рудестам. – М. : Прогрес, 1990. – 368 с.

3.12. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Патопсихологія»:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства / Ю.А. Александровский. – М. : Медицина, 1993. – 400 с.
2. Блейхер В.М. Клиническая патопсихология / В.М. Блейхер, И.В. Крук, С.Н. Боков. – М. : МПСИ Модэк, 2002. – 512 с.
3. Жмуров В.А. Психопатология / В.А. Жмуров. – М. : Медицинская книга, 2002. – 668 с.
4. Зейгарник Б.В. Патопсихология / Б.В. Зейгарник. – М. : Издательство Московского университета, 1986. – 287 с.
5. Комер Р. Патопсихология поведения. Нарушения и патологии психики / Р. Комер. – М. : Прайм-Еврознак, 2002. – 608 с.

3.13. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Юридична психологія»:

1. Антонян Ю.М. Психология преступника и расследования преступлений / Ю.М. Антонян, М.И. Еникеев, В.Е. Зминов. – М., 1996. – 432 с.
2. Бандурка А.М. Юридическая психология: учебник / А.М. Бандурка, С.П. Бочарова, Е.В. Землянська. – Х. :Изд-во Нац.универ.внутр.дел, 2011. – 640 с.
3. Бедь В.В. Юридична психологія: навч. посіб. / В.В. Бедь. – Л. : Новий світ, 2000. – К. :Каравела, 2002. – 376 с.
4. Нагаев В.В. Основы судебно-психологической экспертизы: учеб. пособ. для вузов / В.В. Нагаев. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 333 с.
5. Ситковская О.Д. Психология уголовной ответственности / О.Д. Ситковская. – М. : Норма, 1998. – 278 с.

3.14. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Експериментальна психологія»:

1. Бочелюк В.Й. Методика та організація наукових досліджень із психології : навч. посіб. / В.Й. Бочелюк. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 360 с.
2. Готтсданкер Р. Основы психологического эксперимента / Р. Готтсданкер. – М. : Изд-во МГУ, 1982. – 464 с.
3. Дружинин В.И. Экспериментальная психология / В.И. Дружинин. – 2-е изд., доп. – СПб. : Питер, 2000. – 320 с.
4. Максименко С.Д. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): навч. посіб. / С.Д. Максименко, Е.Л. Носенко. – К. : МАУП, 2002. – 128 с.

5. Руденко В.М. Математичні методи в психології : підручник / В.М. Руденко, Н.М. Руденко. – К. : Академвидав, 2009. – 384 с.

3.15. Список рекомендованої літератури з дисципліни «Психодіагностика»:

1. Батаршев А.В. Диагностика профессионально важных качеств : пособие / А.В. Батаршев, И.Ю. Алексеева, Е.В. Майорова. – СПб. : Питер, 2007. – 192 с.

2. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика / Л.Ф. Бурлачук. – СПб. : Питер, 2006. – 351 с.

3. Дружинин В.Н. Психодиагностика общих способностей / В.Н. Дружинин. – М. : Академия, 1996. – 224 с.

4. Макаренко М.В. Основи професійного відбору військових спеціалістів та методики вивчення індивідуальних психофізіологічних відмінностей між людьми / М.В. Макаренко. – К. : Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, Науково-дослідний центр гуманітарних проблем ЗС України, 2006. – 395 с.

5. Психологическая диагностика: проблемы и исследования / под ред. К.М. Гуревича. – М. : Педагогика, 1981. – 232 с.